

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.732/2022/4/II.

A felperes:

felperes, felperes címe

A felperes képviselője:

Buczko Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Buczko Péter ügyvéd

Az alperes:

alperes, alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. File Zsuzsa ügyvéd, ügyvéd címe

A per tárgya: személyiségi jog megsértése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 27.P.20.415/2022/11.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított, az államnak járó 36.000 (harminchatezer) forint illetéket e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül az állami adó- és

vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlája javára kell megfizetni.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 72.000 (hetvenkétezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket az állami adó- és vámhatóság fenti számú illetékbevételi számlája javára.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a ország miniszter és a intézet vezetője által 2021. november 26-án a koronavírus járvánnyal összefüggésben tartott sajtótájékoztatón többek között arról tájékoztatták a jelenlevőket, hogy a még szabad intenzív ágyakat a legterheltebb régióban tervezett műtétek elhalasztásával vagy felfüggesztésével vásárolták meg, így például daganatos műtétek vagy transzplantációk halasztásával. A 2021. december 3-án tartott sajtótájékoztatón résztvevők arról nyilatkoztak, hogy a rák- és koronavírus munkacsoport szerint már most 5%-kal kevesebb daganatos műtétet végeznek, illetve, hogy a torlódások komplexebb és bonyolultabb beavatkozások esetében is érzékelhetővé váltak, például rákos betegeknél.

[2] A felperes az „műsor címe” című műsor 2022. január 6-i adásában miniszterként a koronavírus járvány magyarországi kezelésével összefüggésben nyilatkozott. A műsorban többek között azt is állította, hogy „az egyik utolsó hír az volt, hogy országban a daganatos betegek diagnosztikai és terápiás ellátását felfüggesztették. Ilyen Magyarországon egyetlen egy pillanatban sem fordult elő”. A műsorszámot a Facebook-on is közzétették.

[3] Az alperes kiadásában elérhető portál internetes hírportálon 2022. február 2-án „cikk címe” címmel megjelent írásban arról adtak hírt, hogy szakértől orvos, egészségügyi szakértő azt a kérdést tette fel, hogy „Amikor kiderül a minisztérium vezetőjéről, hogy nyilvánvalóan hazudik, akkor vajon elkövet-e bűncselekményt vagy etikai vétséget? Az „műsor címe” című műsorban a felperes által elmondottaknak utánajárt az Kamara Etikai Kollégiumának az elnöke, megkérdezte erről a ország onkológiai társaságot. A válasz az volt, hogy „Nem tudjuk megerősíteni azt az állítást, hogy országban felfüggesztették a rákbetegek diagnosztikai és terápiás ellátását”. szakértől szerint „Ezek után egyértelműen kiderült, hogy felperes hazudott, nem szavahihető, így minden eddigi állítása is megkérdőjelezhető, méltatlan közéleti funkció betöltésére és szerintem az orvosi hivatás művelésére is”.

[4] A felperes keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát, mert cikkében valótlanul közölte, miszerint egyértelműen kiderült, hogy nyilvánvalóan hazudott, amivel bűncselekményt vagy etikai vétséget is elkövetett, amikor azt mondta, hogy országban a daganatos betegek diagnosztikai és terápiás ellátását felfüggesztették. Megsértette továbbá a becsület védelméhez fűződő személyiségi jogát annak közlésével, hogy emiatt nem szavazható, méltatlan közéleti funkció betöltésére és az orvosi hivatás művelésére.

Másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy az elsődleges kereseti kérelemmel összefüggésben részletezett alperesi közlés megsértette a becsület védelméhez fűződő személyiségi jogát.

[5] Mindkét kereseti kérelmével összefüggésben kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a jogsértés abbahagyására és a sérelmes helyzet megszüntetésére a cikk eltávolításával oly módon, hogy az a továbbiakban az internetes keresők használatával se legyen elérhető. Elégtételadásként arra kötelezze, hogy saját költségén a portál internetes portálon az eredeti cikkhez hasonlóan közzétett közleményben – mely közleményre történő utalásnak 7 napig szerepelnie kell a portál kezdő oldalán, ezt követően pedig a jogsértő tartalom elérhetőségéig elérhetőnek kell lennie – kérjen bocsánatot a jogsértésért, az általa meghatározott szövegű közlemény közzététele útján.

Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest a perköltség megfizetésére.

[6] Elsődleges kérelmével összefüggésben előadta, hogy a kifogásolt közlés alapját képező nyilatkozata a vezető ország egészségügyi szakemberek sajtótájékoztatóján elhangzottakon alapult, így jogsértő annak állítása, hogy hazudott. Vitatta a Kamara Etikai Bizottsága elnökének megkeresésére adott, a ország onkológiai társaságtól származó válasz hitelességét és azt is, hogy annak tartalma alkalmas lenne állítása cáfolatára.

[7] Másodlagos kérelmével kapcsolatosan előadta, hogy a kifogásolt közlés véleményként történő értékelése esetére az állapítható meg, hogy az öncélú, önkényesen durva, bántó, ellentétes a logika és az elemi logikai szabályaival, így közszereplőként sem köteles azt tűrni. Utalt e körben az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdésére, a 7/2014. (III. 7.) és 13/2014. (IV. 18) AB határozatokban foglaltakra.

[8] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, miszerint nem azt állította, hogy a felperes bűncselekményt vagy etikai vétséget követett el, hanem pusztán felvetette azt a kérdést, hogy tudatosan téves állítás, ellenőrizetlen tények terjesztése az egészségügyért felelős miniszter esetében vonhat-e maga után következményt. A kifogásolt közlés véleménynyilvánítás, a felperes közszereplő, aki fokozott súllyal köteles tűrni a személyét érintő kritikus állításokat is, mint ahogyan az az Alkotmánybíróság és az Emberi Jogok Európai Bírósága konzekvens gyakorlatából is következik.

[9] Azt hangsúlyozta, hogy az egészségügyet érintő valamennyi ügy szükségképpen közügynek minősül, de a koronavírus járvány kezelésével kapcsolatos hírek ezen belül is kiemelt jelentőséggel bírnak. Ennek egyenes következménye, hogy a felperes – mint az egészségügyért felelős miniszter – e tárgyban tett minden nyilatkozata jelentős közérdeklődésre tart számot, mellyel összefüggésben számolnia kell éles hangú bírálatokkal is. Utalt a 7/2014. (III. 7.), a 3052/2022. (II. 11.) és a 3145/2018. (V. 7.) AB határozatokban foglaltakra.

Érvelt azzal is, hogy a kiadásában álló sajtótermék a feladatát teljesítette, amikor beszámolt egy kiemelt közérdeklődésre számot tartó társadalmi vitáról. A felperest érintően értéktételt közvetített, nem tényről állított, és a kifogásolt közlések megfogalmazása messze van attól, hogy sértsék a felperes jóhírnevét vagy becsületét.

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 162.000 forint perköltséget, továbbá külön felhívásra a Magyar Államnak 36.000 forint meg nem fizetett illetéket.

[11] A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (1) és (2) bekezdésére, a 2:45. § és a 2:51. § (1) bekezdés rendelkezéseire tekintettel elsősorban a felperes közszereplői minőségének tulajdonított jelentőséget. Abból indult ki, hogy az egészségügyért felelős miniszter nyilatkozatai kiemelt közérdeklődésre tartanak számot, mellyel összefüggésben a felperesnek számolnia kell éles hangú bírálatokkal és kritikákkal, amit az átlagemberekhez képest fokozott mértékben köteles tűrni.

[12] Utalt az Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7.), 13/2014. (IV. 18), 3145/2018. (V. 7.) és 3217/2020. (VI. 19.) AB határozatok releváns megállapításaira. Úgy ítélte meg, hogy a felperes közszereplői minősége egyenes következményeként köteles tűrni a kifogásolt állításokat, így azok nem keletkeztethetnek jóhírnévhez és becsülethez fűződő személyiségi jog megsértésére alapított igényt. A hivatkozott alkotmánybírósági határozatok alapján egy közszereplőnek egy másik közszereplő „közéleti hitelességét, alkalmasságát érintő állítása” vonatkozásában „vélelmezhető a közlés véleményként való értelmeződése” még abban az esetben is, amennyiben a kifogásolt közlés állító módon került megfogalmazásra.

[13] Hangsúlyozta azt is, hogy a kifogásolt közlések az elmúlt évek legnagyobb társadalmi hatású közügyére, a koronavírus járványra vonatkoztak. Ez még indokoltabbá teszi a közéleti (politikai) viták szabad folyásának biztosítását. Utalt e körben a 7/2014. (III. 7.) AB határozat [57] bekezdésében írtakra.

[14] Figyelembe vette továbbá – a PK 12. számú állásfoglalásban írtakra tekintettel – a közbeszéd állapotát is. Értékelése szerint az alperesi cikkben megszólaltatott egészségügyi szakember a felperes személyét érintő kétségtelenül durva, bántó hangnemű állításai nem

kirívóan túlzók, megbotránkoztatók a politikusokra vonatkozó közbeszéd általános állapotához képest.

[15] A jóhírnév sérelmére alapított kereseti kérelem tekintetében arra volt tekintettel, hogy a személyiségi jogi sérelem valótlán tényállításon vagy való tény hamis színben történő feltüntetésén alapulhat. A bizonyíthatósági teszt alkalmazásával arra az egyértelmű megállapításra jutott, hogy a kifogásolt közlés valamennyi elemében véleményközlésnek minősül. Megállapítása szerint annak állítása, hogy a felperes hazudott, egyéni tudattartalom, megítélésen alapuló állítás, következésképpen vélemény. Az állítások igazságnak vagy hazugságnak való minősítése szükségképpen vélemény, mert az ilyen tartalmú közlések etikai – azaz egyéni megítéléstől függő – értékelést közvetítenek, így nem minősülhetnek objektív alapú bizonyítékokkal alátámasztott tényállításnak.

A véleménynyilvánítással szemben támasztott követelmény annak ténybeli megalapozottsága, amihez elégséges, hogy az annak alapját képező valós tények alkalmasak legyenek a véleményben megtestesülő következtetés levonásához.

[16] A perben elsőként kifogásolt alperesi vélemény ténybeli megalapozottsága a felperes saját állításából levezethető. A felperes által hivatkozott, a sajtótájékoztatón elhangzottak kellő ténybeli alapul szolgálnak azon vélemény kialakítására, hogy a felperesi állítással ellentétben országban nem került sor a daganatos betegek kezelésének általánosságban való felfüggesztésére. Azon nyilatkozatok szerint ugyanis csak a daganatos műtétek 5%-os csökkenésével járó korlátozások történtek, mely csak a koronavírussal kiemelten fertőzött régiókban, bizonyos mértékben és bizonyos komplex beavatkozást igénylő esetekben járt a daganatos betegek diagnosztikus és terápiás ellátásának halasztásával vagy felfüggesztésével.

[17] Az nem képezte a per tárgyát, hogy a országai sajtótájékoztatókon elhangzottakat az alperes helyesen, ténybelileg megalapozottan interpretálta-e vagy sem, hiszen a vélemény „helyessége” nem merülhet fel. Nem tulajdonított ezért jelentőséget a Kamara Etikai Bizottsága elnökének a felperes nyilatkozatával összefüggésben a ország egészségügyi szakemberektől, illetve intézményektől utóbb beszerzett nyilatkozatoknak, azok bizonyítékként történő értékelését mellőzte és utasította el az e körben előterjesztett felperesi kérelmet, az ezen nyilatkozathoz vezető ország nyelvű levelezés fordításának beszerzését.

[18] Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint iratellenesen hivatkozik a felperes arra, miszerint az alperes azt állította, hogy a felperes „hazugságá”-val bűncselekményt vagy etikai vétséget is elkövetett. Az alperesi cikkben feltett kérdés megfogalmazásából és tartalmából is egyértelműen következik, hogy az a köznyelvben „költői kérdés”-nek nevezett, kissé szarkasztikus, egyértelmű nemtetszést kifejező szófordulat. Annak kérdésként történő felvetése, hogy a hazugságnak minősített felperesi nyilatkozat minősülhet-e bűncselekménynek vagy etikai vétségnek, szubjektív meglátáson alapuló értékítélet, azaz vélemény, így ezen kérdésfeltevésre sem szó szerinti, sem átvitt értelmű értelmezés esetére jóhírnévsértési igény nem alapítható.

[19] A becsület védelméhez fűződő személyiségi jogi sérelemre alapított kereseti kérelem tekintetében az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy az alperes kétségkívül karakteres, durva véleménnyel illette a felperest, amikor azt állította, hogy „hazudott”, „nem szavahihető”, „méltatlan közéleti funkció betöltésére és orvosi hivatás művelésére”, de ezen megfogalmazások messze nem haladják meg a társadalmilag elfogadott közlésmódot, nem minősülnek indokolatlanul bántónak, lealacsonyítónak. Az átlagolvasó értelmezésében nem alkalmasak a felperes társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására, becsületének megsértésére.

[20] A felperes eljárás szabálytalansága elleni kifogását elutasító döntését az elsőfokú bíróság a Pp. 156. § (2) bekezdése alapján azzal indokolta, hogy a felek Pp. 4. § (1) bekezdésén alapuló eljárástámogatási kötelezettségével nem egyeztethető össze a felperesi képviselő azon eljárása, mellyel elmulasztotta a perfelvételi tárgyalást megelőzően kiküldött bírósági küldemények átvételét. A Pp. 192. § (2) bekezdésében foglaltakból következően a viszontválasz ismeretének hiányára történő általánosságban való hivatkozás – különös tekintettel arra, hogy az semmilyen korábban elő nem adott, perben releváns tény nem tartalmazott, lényegében némileg kibővítve megismételte a korábbi alperesi érvelést – a jogszabály erejénél fogva nem minősül a perfelvételi tárgyalás elhalasztására okot adó körülménynek. A viszontválasz mellékletei fordítása beszerzésének mellőzése pedig azon oknál fogva sem jelentheti a felperes eljárási jogainak sérelmét, mert ezen iratokat irrelevánsnak ítélte az elsőfokú bíróság a perbeli jogvita megítélése szempontjából, ezért azok bizonyítékként történő értékelését mellőzte.

[21] A kereset elutasítására tekintettel a felperest a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pernyertes alperes perköltségének viselésére, melynek összegét az alperes által felszámolt összegben, 162.000 forintban állapította meg.

[22] A felperest az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési jogára tekintettel le nem rótt illeték megfizetésére a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (3) bekezdése alapján kötelezte.

[23] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést. Elsődlegesen azt kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra és új határozat hozatalára. Ennek hiányában a Pp. 369. § (1) és (3) bekezdése szerinti felülbírálati jogkört megjelölve kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg oly módon, hogy a kereseti kérelem szerint marasztalja az alperest. Kérte továbbá, hogy a másodfokú bíróság kötelezze az alperest az első- és másodfokú eljárással felmerült költségei megtérítésére. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság mind az eljárási, mind az anyagi jogi szabályokat megsértette. Az elsőfokú bíróság a tényállást nem tárta fel, amely arra vezetett, hogy helytelen ténybeli és jogi következtetéseket vont le.

[24] Az elsődleges kérelmével kapcsolatosan arra hivatkozott, az elsőfokú bíróság a Pp. 110. § (2) bekezdése, 189. § (5) bekezdése, 192. § (1) bekezdés c) pontja megsértésével járt el, amikor indokolt indítványa ellenére a tárgyalást nem halasztotta el, és nem biztosított lehetőséget arra, hogy az alperesi viszontválaszt és mellékleteit megismerje, arra nyilatkozatot tegyen. A viszontválaszt az elsőfokú bíróság olyan időpontban küldte meg részére, mely időpontig az elektronikus kézbesítési szabályok szerint nem volt kézbesíthető a küldemény. Alaptalanul hivatkozik az elsőfokú bíróság a Pp. 4. § (1) bekezdésére, mert olyan adat nem merült fel, ami szerint az átvételre szándékosan vagy tudatosan nem került sor. Nem volt tudatában annak, hogy jelen perben érkezett hozzá irat, a küldemény átvételének határideje pedig nem járt le. Az elsőfokú bíróság érvelése jogilag is téves, mert az elektronikusan kézbesített iratok átvételének lehetőségét és időtartamát a jogszabályok rögzítik. Ezeket a jogszabályokat nem szegte meg, így magatartása nem minősíthető az eljárás támogatási kötelezettséggel ellentétesnek. Olyan lehetősége nincs a bíróságnak, hogy a jogszabály szerint nyitva álló határidő meghatározott napjáig történő átvételt mulasztásnak tekintse. Ugyanakkor utalt a 6/2018. (III. 26.) MÜK szabályzat 11.7. pontjára, melynek megsértésével járt el az alperes, ami ugyancsak azt támasztja alá, hogy személyét mulasztás nem terheli. Észrevételezte, hogy az eljárás elhúzódása semmiképpen sem az érdeke, kérelmét nem az eljárás elhúzásának szándékával terjesztette elő. Az elsőfokú bíróság egyetlen tárgyaláson úgy döntött el a jogvitát, hogy a tárgyaláson kézbesített iratot és csatolt bizonyítékokat érdemben elemezni nem volt módja, sem a bizonyítási indítványának, sem a tárgyalás elhalasztása iránti kérelmének nem tett eleget. Ezzel elzárta attól, hogy a keresetet tisztességes tárgyalás keretében és megalapozottan bírálják el. Álláspontja szerint az, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 192. § (1) bekezdés c) pontja alapján a tárgyalást nem halasztotta el, olyan súlyos eljárási hiba, amely az ügy érdemére kihatott.

[25] Az alperes a viszonzválaszához ország nyelvű levelezést csatolt okirati bizonyítékként, de nem csatolta annak legalább egyszerű magyar fordítását. Az elsőfokú bíróság engedélyezte az alperesi jogi képviselő részére, hogy az idegen nyelvű iratokat Google-fordító segítségével fordítsa le, noha a tárgyaláson résztvevők közül senki sem tudott országu, ami önmagában megalapozza a Pp. 62. §-a szerinti kétely felmerülését. Utalt arra is, hogy a fordítás önmagában is ellentmondásos volt, amit jelzett a bíróság részére, azonban az elsőfokú bíróság az alperesi okirati bizonyítékot nem rekesztette ki a bizonyítékok közül, azt a jegyzőkönyvbe diktálva a peranyag részévé tette. A hiteles fordítás hiányában a másodfokú bíróság sincs abban a helyzetben, hogy az okirat tartalmát és perbeli jelentőségét megítélje, így az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése szükséges.

[26] Az elsőfokú bíróság ezen túlmenően jogellenes módon nem tett eleget a bizonyítási indítványainak, ezzel jogszabálysértő módon elzárta attól, hogy további indítványokat tehessen. Ennek hiányában a vélemény megalapozottsága sem állapítható meg, ezért az elsőfokú bíróság ítélete önellentmondásos is. A perbeli ügyben a kifogásolt közlés jogszerűségét vagy jogellenességét annak alapján lehetett volna eldönteni, hogy mi volt a nyilatkozata tartalma ténylegesen, hiszen az alperes azt minősítette hazugságnak. E körben csatolt bizonyítékait, illetve az alperes e körben előterjesztett bizonyítékait sem vette figyelembe az elsőfokú bíróság így a videófelveteleket sem tekintette meg. A tanúbizonyítási indítványának elutasítása is jogellenes volt azzal azonban, hogy ahhoz is szükség lett volna a

ország nyelvű iratok hiteles fordítására. A bizonyítás lefolytatása azért sem volt mellőzhető, mert közte és az alperes között lényeges ténybeli kérdések tekintetében eltérő tény- és jogállítások fogalmazódtak meg, melyeket a bíróság nem oldott fel.

[27] A másodlagos kérelme körében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság megalapozatlanul minősítette a sérelmezett alperesi közlést jogszerű véleménynyilvánításnak. Az ún. bizonyíthatósági teszt egyértelműen alátámasztja, hogy az alperes valótlan tényeket híresztelt. Utalt a 13/2014. (IV. 18.) AB határozat [37] bekezdésére is e körben. Az alperes ugyanis egy konkrét felperesi kijelentést nyilvánított hazugságnak, amely egy sajtótájékoztatón elhangzottakon alapult. Eerre utalt, amikor úgy fogalmazott, hogy az egyik utolsó hír volt országban a daganatos betegek diagnosztikai és terápiás ellátásának felfüggesztése. Az alperes azonban ezen utalást kihagyta a cikkéből, azaz egy valós tényt hallgatott el. A sérelmezett közlés továbbá a valós tényeket hamis színben tünteti fel azzal, hogy azt minden ténybeli alap nélküli, a felperes saját tényállításaként tette közzé.

[28] Az elsőfokú bíróság megalapozatlanul minősítette iratellenesnek azt a felperesi jogi minősítést, hogy az alperes azt állította hazugságot, bűncselekményt vagy etikai vétséget követett el, mert a bírói gyakorlat szerint sem a sérelmezett közlemény nyelvtani megfogalmazásának van jelentősége.

[29] Az elsőfokú bíróság túlzott jelentőséget tulajdonított közszereplői minőségének is. A perbeli esetben ugyanis a közlés körülményeiből, a szövegösszefüggésből és kifejezőmódjából egyértelműen megállapítható, hogy az alperes által idézett személy szándéka egyértelműen sérelem, hátrány okozására irányult, így magatartása túlmutatott azon a szükséges és arányos mértéken, amellyel még jogszerűen korlátozhatók személyiségi jogai. Amennyiben tehát véleménynyilvánításnak tekinthetők a sérelmezett közlések, azok jogszerűnek semmiképpen sem minősülnek. A hazugságnak, a bűncselekménynek, az etikai vétségnek a hétköznapi és a jogi jelentéstartalma azonos.

[30] Azt is hangsúlyozta, hogy a perbeli közlések azért is jogsértők, mert az általános logika és az elemi ítéletalkotás szabályai szerint sem következik okszerűen a felperes által mondottakból, hogy azok miatt hazugsággal, bűncselekménnyel, etikai vétséggel lenne vádolható. A hazugság, illetve a bűncselekményt megvalósító hazugság szándékosságot feltételez, amire a teljes közlése alapján nem lehet következtetni. A szövegösszefüggésből az is kiderül, hogy a nyilatkozó öncélú magatartást tanúsított, a vele szembeni kritika megfogalmazásához nem volt szükség a sérelmezett kifejezések használata. Az alperesi közlés az emberi méltóságát is sértette, így még abban az esetben is megállapítható a jogsértés, ha személye közszereplő és az alperes véleményt nyilvánított. Utalt az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdésére, a 7/2014. (III. 7.) AB határozatban foglaltakra, valamint a PK 12. számú állásfoglalásra.

[31] Sérelmezte az elsőfokú bíróság perköltségre vonatkozó rendelkezését is, mert az elsőfokú bíróság minden érdemi vizsgálat nélkül a felszámított perköltség megfizetésére kötelezte. Az ellenkérelmen túlmenően előterjesztett alperesi viszontválasz semmilyen korábban elő nem adott, perben releváns ténytet nem tartalmazott. E körben a bíróság indokolási kötelezettségének sem tett eleget. Előadta, hogy a fellebbezése nemcsak az elsőfokú ítéletre, hanem a 11. számú tárgyalási jegyzőkönyvben foglalt I. és II. számú végzésekre is irányul, mert az elsőfokú bíróság jogszabálysértő módon utasította el az eljárás szabálytalansága elleni kifogását és jogszabályellenesen zárta le a perfelvételi tárgyalást. Részletesen ismertette az elsőfokú bíróság által megsértett jogszabályokat.

[32] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint sem az alperes, sem az elsőfokú bíróság nem követett el eljárási szabálysértést, amely indokolná az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. A felperes részére 11 nap állt rendelkezésre, hogy megismerje a válaszirat tartalmát, azt lefordítsa. Álláspontja szerint az, hogy nem küldte meg részére a vitatott iratokat, azért nem bír jelentőséggel, mert szabadsága okán azt a felperes ugyanúgy nem vette volna át, mint a bíróság által küldött iratokat. Utalt a Pp. 203. § (5) bekezdésére, mely szerint a perfelvételi iratot a tárgyaláson is lehet kézbesíteni. Ebből az következik, hogy a tárgyalás előtt 11 nappal történő iratküldés ugyanolyan jogszerű volt, mint a tárgyaláson kézbesített irat. Megismételte azon hivatkozását, hogy a teljes levelezést fordítás nélkül második alkalommal nem a levelezés tartalma miatt csatolta be, hiszen az állítása megalapozását szolgáló levelet és annak fordítását ellenkérelméhez már korábban csatolta, a felperes azt elfogadta. A teljes levelezés csatolására a levelező személyek beazonosíthatósága és az írásbeliség alátámasztására volt szükség. Éppen ezért a felperesnek a tárgyalás elhalasztására irányuló kérelme nem volt megalapozott. Ezen túlmenően a felperes a tárgyaláson Google-fordító segítségével a csatolt irat tartalmát megismerhette, az utóbb egyébként szükségtelennek is bizonyult. A videófelvételek szintén ország nyelvűek voltak, ezért azok megtekintése figyelemmel arra, hogy a perben érdekelt felek, de a bíróság sem ismerte ezt a nyelvet, szintén szükségtelen volt. A felperes a tanúbizonyítási indítványát sem a keresetlevélben, sem a válasziratában nem terjesztette elő, a perfelvételi tárgyalás lezárása előtti bírói kérdésre sem jelezte és azt sem adta elő, hogy szakértőtől miről tudna nyilatkozni. Mindebből az következik, hogy az elsőfokú bíróság nem vétett olyan eljárási hibát, amely az ítélet hatályon kívül helyezését indokolná.

[33] A felperes másodlagos kérelmével kapcsolatosan az elsőfokú bírósággal egyezően a 7/2014. (III. 7.) AB határozat releváns részeire hivatkozott, amely alapján a felperes közszereplői minősége, a vita kontextusa helyesen került megállapításra. A vitatott tényállítások körében azt hangsúlyozta, hogy azok egyértelműen ún. értékítélettel terhelt tények, utalt az Alkotmánybíróság 3052/2022. (II. 14.) AB határozatára. Az ebben foglaltak alapján a sérelmezett közlések egyértelműen véleményközlésnek minősülnek, amelyek közügyekre vonatkoztak, nem érintették a felperes magán- vagy családi életét, ezért a felperessel szemben személyiségi jogsértés nem valósult meg. A kifogásolt kifejezések vizsgálatát nem lehet csak a felperes személyére szűkíteni, a cikk egészének lényege az egészségügy és a miniszter ezzel kapcsolatos erőteljes kritikája volt. A kifogásolt kifejezések a nyilatkozó véleményét fejezik ki, melynek közreadása során az alperes nem lépte túl a szabad véleménynyilvánításhoz való tágabb jogi határokat, figyelemmel az egészségügyi veszélyhelyzetre és az arra adott reakciók, mint közéleti vita aktualitására. A perbeli

vélemény erős és megalapozott ténybeli alapokon nyugszik, megfogalmazása nem tartalmazott olyan állítást, hogy a felperes bűncselekményt vagy etikai vétséget követett el. A kérdésfeltevés sem szó szerinti, sem átvitt értelmű értelmezése nem valósít meg jóhírnévsértést vagy becsületsértést. Egyebekben az elsőfokú eljárásban előadott érvelését változatlanul fenntartotta.

[34] A felperes az alperesi ellenkérelemmel összefüggésben azt hangsúlyozta, hogy az alperes alaptalanul hivatkozik arra, hogy a felperesnek 11 nap állt rendelkezésére a fordítás elkészítésére, mert az eljárási szabályok szerint az nem a felperes kötelezettsége. Fenntartotta, hogy mulasztást az alperesi viszontválasz megismerése tekintetében nem követett el. Az alperes azon eljárása, hogy elektronikus úton egyszerű e-mailben azt a felperes részére nem küldte meg, azért lényeges, mert erre vonatkozóan az ügyvédi iroda által kidolgozott szabályok szerint azt a helyettes is megismerheti. Mindennek azonban azért nincs jelentősége, mert az eljárási szabályok szerint ez esetben sem róható a terhére mulasztás. Az elsőfokú bíróságnak ebben az esetben is el kellett volna halasztani a tárgyalást ugyanúgy, mintha a viszontválaszt a tárgyaláson kézbesíti a részére, hiszen az irat megismerésének hiánya tekintetében önhiba nem állapítható meg. Annak sincs jelentősége, hogy ezeket az okirati bizonyítékokat az alperes milyen okból, milyen szándékkal csatolta, mert a felperesnek mindettől függetlenül joga van azt kellő időben megismerni.

[35] A fellebbezésében foglaltakat – az alperesi ellenkérelemre figyelemmel – annak hangsúlyozásával egészítette ki, hogy amennyiben véleményként értékeli a bíróság a sérelmezett közléseket, az alperest a vékony ténybeli alap bizonyításának kötelezettsége terheli. Az elsőfokú bíróság által hivatkozott alkotmánybírósági határozatnak nemcsak a [37], hanem a [39] bekezdésére is figyelemmel kell lenni. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete [28] bekezdésében tett értékelés szükségtelen, mert nem a sérelmezett közlés kifejezőmódját sérelmezte, hanem azzal érvelt, hogy a vélemény ténybeli alapja hiányzik.

[36] A fellebbezés nem alapos.

[37] A felperes elsődleges fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet Pp. 381. § szerinti hatályon kívül helyezésére irányult, ezért a másodfokú bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság az eljárás lényeges szabályait megsértette-e. Amennyiben igen, úgy ez a szabálysértés az ügy érdemi eldöntésére kihatott-e, annak orvoslása a másodfokú eljárásban mennyiben lehetséges, vagy ésszerű.

[38] A felperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a 2022. szeptember 2-án tartott tárgyalás elhalasztása a Pp. 192. § (2) bekezdésében meghatározott okból nem volt kizárt. Az alperes perfelvételi nyilatkozatát nem változtatta meg, a felperes a tárgyalást nem mulasztotta el, ezért a Pp. 192. § (1) bekezdés a), illetve b) pontja alkalmazásának nem volt indoka. A felperes a tárgyalás elhalasztását a Pp. 192. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltakra tekintettel kérte.

Ez esetben – a perkoncentráció, az eljárástámogatási kötelezettség és a jóhiszeműség elvének szem előtt tartása mellett – azt kellett vizsgálni, hogy a felperes a tárgyalásra való felkészültség követelményének dacára önhibáján kívüli okból nem vagy nem teljeskörűen tudta megtenni a perfelvételi nyilatkozatát a tárgyaláson.

[39] A felperes az alperesi viszontválaszt nem ismerte meg a tárgyalást megelőzően, e körben – figyelemmel az elektronikusan kézbesítésre kerülő iratokra vonatkozó szabályok felperes által hivatkozott rendelkezéseire – önhiba nem terhelte. Arra tévesen hivatkozott a felperes, hogy ezen szabályok alapján az irat nem volt kézbesíthető a tárgyalás időpontjáig, az viszont helyes észrevétel, hogy eljárása nem tekinthető szabálytalannak. A válaszirathoz mellékletként csatolt ország nyelvű iratok magyar nyelvű fordítása a Pp. 171. § (2) bekezdésében foglalt követelmény ellenére nem állt rendelkezésre. Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróság eljárási kifogást elutasító végzésének indokaival. A felperes ugyanis nem sértette meg a Pp. 4. § (1) bekezdése szerinti követelményeket, kérelmének teljesítése nem késleltette volna a per ésszerű időn belüli befejezését.

[40] Annak, hogy az alperes a felperes tájékoztatása érdekében közvetlenül viszontválaszt a felperesnek nem küldte meg, eljárásjogi szempontból nem volt jelentősége.

[41] Ugyanakkor az elsőfokú bíróság ezen eljárási szabálysértése a perben hozandó döntésre nem volt kihatással, ezért a Pp. 381. § rendelkezései alapján nem volt szükség az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, a tárgyalás megismétlésére.

[42] Egyetértett ugyanis a másodfokú bíróság azzal az elsőfokú bírósági megállapítással, hogy a perben hozandó döntés szempontjából ezen iratok perdöntő jelentőséggel nem bírtak. A felperes fellebbezésében e körben indokait nem fejtette ki. Nem adta elő, hogy a viszontválaszban foglaltak és a csatolt iratok mennyiben rontják le az alperes védekezését. Az elsőfokú bíróság a Pp. 203. § (5) bekezdése alapján ismertette a válaszirat tartalmát a felperessel, a országnyelvű iratok egyszerű fordítása a tárgyalási jegyzőkönyvben megismerhetővé vált. A felperes fellebbezésében ennek ellenére nem vezette le, hogy az abban foglaltak mennyiben hathatnak ki a perben hozandó döntésre, pusztán a Pp. szabályainak megszegésére hivatkozott. Nem dolgozta ki, hogy a jegyzőkönyvben szereplő egyszerű fordítás mennyiben hibás, a per eldöntése szempontjából milyen jelentőséggel bír.

[43] Nem értett egyet továbbá a másodfokú bíróság azzal a felperesi érveléssel sem, hogy a bizonyítási indítvány előterjesztésétől az elsőfokú bíróság jogsértő módon zárta el. E körben az alperes érvelését osztja. A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy az alperes a 2022. március 30-án előterjesztett ellenkérelméhez minden olyan bizonyítékot csatolt és minden olyan érvelést előadott, amelyet védekezése alapjául figyelembe kellett venni. A felperes fellebbezésében ugyancsak nem tért ki arra, hogy a ország nyelvű

videófelvételekkel, szakértői tanúvallomásaival mit kíván bizonyítani a viszontválasz és mellékletei tükrében.

[44] Helytállóan hivatkozott a felperes arra is, hogy nem iratellenes megállapítást tett, hanem jogi értékítéletet nyilvánított, amikor arra hivatkozott, hogy az alperes azt állította, hogy a felperes hazudott. Ezen megállapításnak sincs azonban jelentősége a per eldöntése szempontjából.

[45] A felperes másodlagos fellebbezési kérelmével összefüggésben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság indokaival egyetértett, azokat nem ismétli meg.

[46] Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes által a perben sérelmezett közlések véleménynek, értékítéletnek tekintendők. Ugyancsak helytállóan vette figyelembe, hogy a felperes által sérelmezett közlések egy közéleti vita keretében hangzottak el, amelyek ráadásul a társadalom széles rétegét érintő aktuális témával foglalkoztak. Arra is helytállóan fordított figyelmet, hogy a felperes miniszterként nyilatkozott, ezen nyilatkozata tekintetében személyiségi jogai a Ptk. 2:44. §-a alapján korlátozhatók az emberi méltóság sérelme nélkül.

[47] Az alperes 2022. február 2-án megjelent írása szakértőnek a Facebookon nyilvánosságra hozott közléseit tartalmazza a felperesnek, mint miniszternek egy televízióműsorban elhangzott interjúja során elmondottakkal összefüggésben. Az is megállapítható, hogy az alperes az ellenkérelméhez csatolta azt a február 2-i elektronikus levelet, amelyet személyi, a Kamara Etikai Kollégiuma elnökének a felperesi nyilatkozat tartalmával összefüggésben küldött egy ország egészségügyi szervezet. Ez a nyilatkozat tartalmában cáfolja a felperes által a televíziós műsorban elmondottakat, miszerint országban a daganatos betegek diagnosztikai és terápiás ellátását felfüggesztették. A másodfokú bíróság megítélése szerint önmagában a ország szervezetnek a felperesi nyilatkozattal összefüggésben tett kijelentése az a vékony ténybeli alap, amelyre szakértői a véleményét alapozta, és amelyet az alperes cikkében ismertetett. Éppen ezért minden további bizonyítási indítvány és bizonyíték értékelése szükségtelen volt, emiatt sem a cikk megjelenését követő időben folytatott ország nyelvű levelezés ismerete, sem további tanúbizonyítás nem volt szükséges. Azok ugyanis kizárólag a országai sajtótájékoztatón elhangzottak valóságának bizonyítására irányulhattak, ami azonban a per eldöntése szempontjából nem bírt jelentőséggel. Az alperes ezért a felperes elsőként sérelmezett közlésével összefüggésben a PK 14. számú állásfoglalásban foglaltakra is tekintettel őt terhelő bizonyítási kötelezettségének eleget tett. Az ellenkérelméhez csatolt – tartalmában a felperes által sem vitatott – 2022. február 2-án kelt levéllel igazolta, hogy a cikk megjelenésének időpontjában szakértői véleményét alátámasztó információ rendelkezésre állt, amely egyébként a cikkből is elérhető Facebook bejegyzésben is megtalálható.

[48] A másodfokú bíróság jelentőséget tulajdonított annak is, hogy a felperessel készített interjúban maga a felperes sem jelölte meg pontosan, hogy milyen „egyik utolsó

híre” alapította a szakértő által valótlannak minősített kijelentését. Erre is tekintettel kellett lenni annak megítélése során, hogy az alperest milyen mértékben terhelheti a bizonyítás kötelezettsége.

[49] Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy jelen eljárás keretei között nem azt kellett eldönteni, hogy országban ténylegesen függesztettek fel, vagy halasztottak el daganatos betegekkel kapcsolatos diagnosztikai, vagy terápiás ellátásokat, a február 2-i levél szakmailag mennyiben helytálló. Azt azonban önellenmondás nélkül állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes által hivatkozott sajtónyilatkozatok tartalma nem egyezik meg a felperes kritikával illetett kijelentésével.

[50] A másodikként sérelmezett közlések tekintetében az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel a másodfokú bíróság teljes egészében egyetért. A fellebbezésben foglaltakkal összefüggésben azt kívánja kiemelni, hogy e körben a bizonyítás kizárt. Az alperesi közlésben egy egészségügyi szakértőként rendszeresen nyilatkozó közéleti szereplő nyilvánított véleményt az miniszter egyik nyilatkozatáról. A felperes által mondottakat minősítette hazugságnak, miniszterkénti magatartását értékelte etikátlannak. Ezen véleményét alátámasztó tájékoztatást a bejegyzése, annak nyomán az alperes írása is tartalmazza. Ebből az következik, hogy az olvasó minden lényeges körülménnyel tisztában van, maga döntheti el, hogy egyetért-e a felperest érintő értékítéllettel, ezért a Ptk. 2:45. § (1) bekezdése szerinti jogai a felperesnek csak abban az esetben sérülnének, amennyiben a közlés kifejezésmódja az emberi méltóságot sértő, ami jelen esetben nem állapítható meg.

[51] Nem értett egyet a másodfokú bíróság a felperesnek a perköltség vonatkozásában a fellebbezésben kifejtett érveivel sem. Az alperes csatolta a képviselőjével kötött megbízási szerződést és a költségjegyzéket. A perben kifejtett ügyvédi munka alapján a felszámított ügyvédi munkadíj összege nem tekinthető eltúlzottnak, ezért az IM rendelet 2. § (2) bekezdése szerinti mérséklése nem volt indokolt. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét nem szegte meg, mert e körben külön indokait csak az ügyvédi munkadíj mérséklése esetén szükséges kifejtenie.

[52] Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, a le nem rótt kereseti illeték megfizetésének módja tekintetében az 1990. évi XCIII. törvényt (Itv.) módosító 2022. évi XLV. törvény 70. §-ában és 73. § 6. pontjában foglaltakra tekintettel pontosította.

[53] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 364. § utaló szabálya alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles az alperesnek az ügyvédi munkadíjat és a Magyar Állam javára a le nem rótt fellebbezési illetéket megfizetni.

[54] Az ügyvédi munkadíj összegét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdésének a) pontja alapján állapította meg.

[55] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetéséről a másodfokú bíróság a Pp. 101. § (1) bekezdése, a Pp. 102. § (1) bekezdése és a 30/2017. (XII. 27.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdése alapján, továbbá az Itv. 78. § (4) bekezdése alapján döntött.

[56] Tájékoztatja a másodfokú bíróság a felperest, hogy mind a kereseti illeték, mind a fellebbezési illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés e) pontja].

Budapest, 2023. január 26.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

Dr. Virág Csaba s.k.
bíró